

THORDAY ATTILA:

A ZSOLTÁROK AZ EGYHÁZ IMÁDSÁGAI

Tanulmányomban azt a meggyőződésemet kívánom bemutatni, hogy bár a bibliai zsoltárok a kereszténység előtt keletkezett költői művek, sugalmazottságuk folytán mégis alkalmasak arra, hogy az Egyház imádságai legyenek.¹

Hálaadás Isten különleges szeretetéért

Isten *par excellence* kiválasztotta maga Krisztus. *Fölkentem királyomat a Sionon, az én szent hegyemen* (2,6), és ugyanabban a jelentésben Isten az, *aki bőségesen segíti királyát, aki irgalmat gyakorol fölkentjével, Dáviddal és utódaival, mindörökké* (18,51). Tehát Krisztus által, Krisztussal és Krisztusban nyer kiválasztást az egész Egyház. Mivel minket testvéreinek nevez (vö. Mt 28,10), így Isten fogadott fiaiként részesültünk az „utódságból”. És szintén mi vagyunk, akiket a 72. zsoltár szerint a Messiás Isten részéről *meglátogat, hogy elhozza a békét és az igazságot a rétre hulló eső gyengédségével vagy a hegyet borító tavaszi virágok illatával*.

Az Egyház kiválasztottsága megmutatkozik már a hívők közösségéről, mint Isten örökségéről szóló témában is (28,9; 106,5; stb.). Ez az az örökség, amelyre az Úr bőkezűen hullatja javait (vö. 68,10), ez az a *nemzet, amelyet tulajdonául kiválasztott*, és aki éppen e kiválasztottsága által nyeri el boldogságát (vö. 33,12). Ezen örökség birtoklása igazi örömet okoz, és ennek biztos reménye új életerővel ajándékoz meg bennünket.

A kiválasztottság kifejeződik a teremtésben is, mi vagyunk Isten népe, *legelőjének nyája, a nyáj, aminek Ő a pásztora*. Ezzel az volt a célja, hogy eredetüktől kezdve az övéi legyünk (95,7; 100,3). Másrészt Ő az, aki Áron és Mózes keze által vezette népét.

A kiválasztottság azonban a szövetségkötésben valósul meg igazán. Ennek fordulópontja az Egyiptomból való húsvéti kivonulás, amikor Izrael népe Isten „tulajdonává” vált, Júda pedig az ő „szentélyévé” (114,2). A beteljesülés órájában maga Krisztus az, aki saját pászkája, vagyis átvonulása által építi fel az új és örök szövetség templomát, mégpedig saját misztikus testéből, az egyház tagjaiból.

Mivel az Úr saját maga jött *népe vezetésére* (68,8), biztosítékunk van, hogy nem hagyja el örökségét (94,14), hisz nem gyalázza meg a velünk kötött szövetséget. Még akkor sem, ha fogadott fiai megszenteltelenítik Isten törvényeit, és nem járnak az ő útjain. Isten szeretete Krisztus iránt mindörökké tart, és ez a szeretet magában foglalja misztikus Testét, az Egyházat mint a Király birtokát (vö. Zsolt 89,29-38).

Isten különleges szeretete Egyháza iránt leggyakrabban a szent várossal összefüggésben szerepel a zsoltárokban. Az Úr ott tartózkodik, *Siont választotta ki az Úr, lakásul azt választotta, ez pihenésének és uralmának helye* (9,12; 132,13-18). Ez a Magasságbeli lakhelye, aminek stabilitást és biztonságot ad a történelem viharaiiban. De nekünk hiába állna szándékunkban felépíteni ezt az otthont, megőrizni ezt a várost, ha nem maga az Úr lett volna *az építő és az őrszem* (127,1), aki *megerősíti kapuinak zárait, és megáldja gyermekeit bőségben* (147,13). Isten nem nyomja el az Ő városában lakozókat, hanem *egybegyűjti* őket (147,2), körülveszi biztos és hűséges szeretetével, ahogy a hegyek körülölelik a földi Jeruzsálemet (125,2).

Isten választása megnyilvánul a könyörületben és a bocsánatban is, amikor a város méltatlannak bizonyult a kiválasztottságra. Romlás és pusztulás helyévé vált, hogy ezáltal tanulja meg, hogy ő Isten nélkül

¹ E tanulmány vezérgondolata Pierre-Yves, taizéi testvértől származik (*Prière des Psaumes, Vie monastique, n° 5, Abbaye de Bellefontaine, 1993*).

semmi. Ugyanakkor azt is tudja, hogy *Isten megmenti Siont, s fölépíti Júda városait* (69,36). Isten felkel, hogy megkönyörülve rajta újra felépítse falait, és dicsősége megnyilvánuljon a szent városon (102,14.17).

A város szimbolikája helyett legtöbbször kifejezetten is Isten népéről szól a zsoltáros: *Kiválasztotta magának az Úr Jákobot* (135,4), *az Úr kedveli népét* (149,4). Isten szeretett választottjait (héberül *qāhāl*, görögül *ecclesia*), vagyis az Egyházat a szegények népe alkotja, akiket az Úr előkészít az üdvösségre (18,28). *Nem engedi, hogy a gonosztevők felfalják népét* (14,6), *nem hagyja el őket* (94,14); kegyelme gazdagságában karja által (77,16) visszaver minden rosszat (130,7-8). Megemlékezik megalázott népéről, vezetőjükké tette magát a vándorlás idején, amikor a szolgaságból a megígért földi örökség felé tartottak, és jóllakatta őket kenyérrel (136). *Egybegyűjti Izrael szétszórjtait* (147,2), kivezeti őket a sivatag magányából, *rátereli őket a helyes útra*, hogy lakott településre jussanak (107,4-7). Kifejezhetetlen örömben hazavezeti foglyait (14,7; 53,7; 126,2), *teljesíti akarát azoknak, akik őt félik, meghallgatja könyörgésüket és megszabadítja őket* (145,19). Teremtő hatalmában *fölemeli népe arcát, a hozzá közelállókét*, a barátaiét, és büszkeségükké válik Ő, akinek fönsége fölülmúlja az eget és a földet.

Népe körében cselekszik a nagy Király: bennük alapozza meg az igazságot, és az ítéletet (99,4). Műve távol áll attól, hogy öntudatlanul vagy kiskorú tétlenségben hagyja népét, vagy hogy csak külsődleges követelményt támasszon eléjük. Ezért inkább *megismertette Mózesrel útjait, Izrael fiaival cselekedeteit* (103,7); *Kihirdette igéjét Jákobnak, törvényeit és rendeleteit Izraelnek*. Ez is kiválasztó szeretetének köszönhető, hisz *nem tett így egyetlen nemzettel sem* (147,19-20).

Bár Isten ajándéka ingyenes és feltétel nélküli, gyümölcsöző csak akkor lesz, ha Izrael és Áron háza bizalomteljes hittel hagyatkozik az Úrra (115,9-11), reménységét belé helyezi mostantól fogva mindörökké (131,3). Isten népe arra hívatott, hogy a szív tisztaságával (73,1) válaszoljon Isten rendíthetetlen jóságára.

Isten megbocsátó jósága és hűsége népében tükröződik, és az áldásban valósul meg. Számos kijelentést találunk az Egyházában tevékenykedő Isten áldásairól: *Az Úr hatalmat ad népének, és békességgel áldja meg népét az Úr* (29,11). A 85. zsoltár azt ünnepli, hogy Isten eljön népe közé. Ez a hozzánk jövetel megvalósult Krisztusban, akiben *az irgalom és az igazság egymásra lelnek* (85,11). Máshol meggyőződéssel vallja a zsoltáros: *Az Úr angyala védőfalat emel, s körülveszi az igazat, hogy oltalmazza* (34,8), hogy így lehetőséget adjon meglátni és megízlelni a mérhetetlen szeretetet, amit kaptunk, és a boldogságot, ami már a birtokunk. Hiszen *boldog az a nép, melynek az Úr az Istene* (33,12; 144,15).

A zsoltárok szavaival hálásan ünnepeljük Isten kiválasztó szeretetét, valamint az Egyházra vonatkozó dicsőséget is. Ez kifejezésre jut a jegyes és az anya szimbolikájában. Keresztény olvasatban – de talán már a zsidóknak is – a 45. zsoltár a Messiás eljövételéről és esküvőjéről szól. Benne az Egyház lesz a menyasszony, aki Isten jobbán áll, a jegyes, akinek szépségére a Király vágyakozik, és akit társaival (az okos szüzekkel, vö. Mt 25,4) együtt magáévá tesz, és elhalmozza javaival. Ez persze magában foglalja azt is, hogy a hitves Ábrahám példáját követve mindent elhagy: népét és apja házáat, hogy a hit által csakis az Úr legyen. Istennek ezt az ígérteét fejezi ki zsoltáros, amikor így énekel: *Ó bárcsak hallgatna rám népem, bárcsak utamon járna Izrael! Akkor rögtön megfékezném támadóit, népemet a búza javával táplálnám, és sziklából fakasztott mézzel felüdíteném* (81,14-15).

Szintén allegorikus kifejezéssel él a zsoltáros, amikor egy asszonyról, mint a ház oldalán hajtó *termékeny szőlőtőről* ír, akinek anyasága felismerhető *olajfa-csemetékhez* hasonló fiaiban (128,3), vagy lányaiban, akik olyanok, mint *műves oszlopok* (144,12). A 87. zsoltár az Egyház lelki anyaságát tárja elénk: Isten mindazok anyjává teszi ezt a „várost”, akik ismerik őt; benne új életre születnek mindazok, akiknek ő az anyja. Ebben a „városban” a szerencsétlen is otthonra lel, hisz *úgy lakhat házában a gyermektelen asszony, mint a fiain örvendő anyja* (113,9).

Lám, a zsoltárok így szólnak Isten választott népéről. Mi, keresztények, ellenben alig merünk beszélni az Egyházról, vagy akkor szégyenkezve csak hibáit soroljuk. A zsoltárokat imádkozva azonban csodálatra gyulladunk, és megvalljuk hitünket. Mert az Egyház igen is a „kiválasztott úrnő” (2Ján 1), akinek üdvössége és dicsősége maga Krisztus. Különleges szeretetéből fakadó kiválasztása megmutatkozik abban, hogy Krisztusban mindörökké egybenőtt vele, és megszentelve ragyogó, szent és szeplőtelen Egyházként (Ef 5,26-27) magához teszi hasonlónak. Bizonyára azonnal eszünkbe villannak azok az egyháztörténeti adatok, amelyek foltokként szennyezték be az Egyház „nászruháját”. Jól ismerjük ezeket, hiszen szüntelen fejünkre

olvassák, akik nem ismerik Krisztust. De nem is tagadhatjuk meg azokat, mivel testvéreink, az Egyház fiainak bűnei azok. Egyedüli reményünk annak tudatosításában rejlik, hogy Krisztus szeretete sokkal nagyobb, mint bűneink. Túl minden emberin, az Egyház Isten műve, lakhelye, teljessége, a hit és a dicsőség misztériuma.

Az Egyház Isten műve és eszköze

A fentebb idézett zsoltárrészletek már bemutatták: Isten úgy lakozik népe körében, hogy saját teremtő dinamizmusában részesít bennünket. Egyes zsoltárok jól kifejezésre juttatják, hogy az Egyház miként közvetíti Isten szeretetét, személyesen nekünk, és általában az emberiségnek is.

Isten lakhelye otthont ad szolgálóinak és azok utódainak mindörökké (102,29). Az lesz a sátor és a titkos hely, ahol szívébe rejtve az Úr megvédelmez minket a gyűlölettől és az ármánykodástól (31,21). A ház, ahol a Krisztus igazságából táplálkozók megtelepednek, és lehetőséget kapnak a fejlődésre; frissen maradnak és kivirágozva gyümölcsöt teremnek anélkül, hogy az öregség elfonnyasztaná őket (92,13-15; 52,10).

Így tehát az Egyházban ízlelhetjük meg Isten nagylelkűségét: *Megrészegülnek házad dús javaitól, gyönyörűséged patakjával itatod őket* (36,9). A „dús javak” képe talán émelyítőnek hat a mi megfáradt hitünk számára, de a kifejezés egy olyan korszakban született, amikor a szegényes és sovány táplálkozás gyakori tapasztalat volt. Az ünnepi lakoma az örömmek, a szabadságnak és a bőségnak szinonimája. Ugyanígy az Egyházban, a Szentlélek templomában, mi magunk is megittasodhatunk a Szentlélek erejéből (vö. ApCsel 2,13), ami maga az Egyház élete. Krisztus e közösség keretében tölt el bennünket javaival, főként az eukarisztia táplálékával. Fontos, hogy igazán Krisztus életével és a Szentlélek szeretetével betöltötte akarjunk lenni, mindazon döntésekkel együtt, amiket ez magával hoz. Ezért szükségünk van arra, hogy a következő fohással sóhajtsunk föl: *Hadd dúslakodjunk házad javaiban, szentséges templomodban!* (65,5).

Isten nem hagyja magára népét; Krisztusának eleven Testét Ő táplálja: Ő az, aki *az árvák Atyja, özvegyek bírója*, és aki *a foglyokat kivezeti a bőségre* (68,6.7). Az Egyházban Isten megáldja megszenteltjeit, a szegényeket jóllakatja kenyereből, az üdvösség papjait felruházza, és szentjeit örömmel tölti be (132,15-18). Már itt a földön – Sion hegyén trónolva – megkezdí uralmát: *igazságot szerez az elnyomottaknak, visszaadja a vakok látását és fölemeli a lesújtottakat* (146,7-10). De titokzatos módon az Egyház az a hely is, ahol elkezdődik az ítélet is, hisz Isten elfordítja tekintetét az istentelentől – a bűnöstől, aki visszautasítja a kegyelmet és a bűnbánatot. Krisztus, aki *ártatlan szívvel jár háza belsejében*, nem fogadhat el semmi hitványságot színe előtt, a hazugnak és a csalónak nincs ott helye, *eltöröl az Úr városából minden gonosztevéit* (101,2-3.7.8).

Akiknek szemük van a benső látásra, azok mindig megújuló módon rácsodálkoznak Isten ajándékaira. Sionban lakozik az Úr, a mi segítségünk (20,3), *Színe előtt fenség van és szépség, szentélyében ékesség és hatalom* (96,6). A benne bízó ezért így hálálkodik: *Áldott az Úr, mert csodásan megmutatta irgalmát nekem, a megerősített városban* (31,22), és megvallja: *Szentség illeti házadat örök időkre* (93,5). Az üdvösség megtapasztalható az Egyházban, ahol felbonthatatlan közösség kapcsol egységbe Istennel és a testvéreinkkel. Könyörgésünkkel azért merünk Istenhez fordulni, mert tisztában vagyunk Krisztus és választottjai fölbonthatatlan egységével: *Gondolj ránk Uram néped iránti jókedvvel. Látogass meg minket szabadításoddal, hadd lássuk választottaid jólétét, hadd örvendjünk nemzedet örömeinek, hadd dicsekedjünk örökségeddel* (106,4-5).

Azt gondoljuk talán, hogy az Egyházzal kapcsolatos tapasztalatunk kevésbé dicsőséges és lelkesítő? A zsoltárok kifejezésre juttatják azt a csalódást és feszültséget is, amit az Isten népén belüli élet hordozhat. Szó sincs tehát arról, hogy a benne való jelenlét érzelmi idill. Épp ellenkezőleg. Hitünk teszi lehetővé, hogy megkülönböztessük a felszínes tapasztalatot attól az uralomtól, amit Isten meghirdetett.

A 149. zsoltár egész második része úgy ünnepli az Egyházat, mint Isten hatalommal teli igéjének hordozóját a világban. A misszió olyan csata, ahol az Egyház tartja *a kétélű kardot a kezében* (6. vers), hogy leromboljon „minden magasságot, amely Isten ismerete ellen fölemelkedik, és fogságba ejt minden értelmet, a Krisztus iránt való engedelmisségre” (2Kor 10,5). Így az Egyház Isten ítéletének eszköze, amit Krisztus vezet evilág sötét hatalma, a hamis értékek ellen azért, mert önmaga akarja betölteni minden ember

szükségeit. Tény, hogy mivel az Egyház tagjai e bűnös világban élnek, annak hatása sem kerüli el az Egyházat, a keresztényeket. De éppen ők kapnak arra meghívást, hogy elvezessék a többieket az igazi szabadságra. A „gögösöket” el kell fojtani, és ehelyett az igazi kibontakozásra vezetni: *ez lesz dicsősége összes szentjének* (149,9).

Az ige kardjának témájához csatlakozik az örökség témája. Több zsoltár is említést tesz arról, hogy Isten népe hontalan volt a földön, de miután kivonult Egyiptomból, megkapta a pogányok földjét, mint a kánaáni örökség részét (47,5; 105,11; 136,21). Attól kezdve, Isten és az ő Felkentje hatalmának egyetemessége olyan, mint egy Sionból kiinduló hódítás. *Nagy az Úr a Sionon, fölséges minden nép felett* (99,2), *Az ő fensége honol Izrael felett az ő ereje a fellegek között. Csodálatos vagy Isten a te szentélyedben! Izrael Istene ad erőt és hatalmat népének* (68,35-36). Isten maga mondja Messiásáról: *Hatalmas jogarodat kinyújtja az Úr Sionból* (110,2). Így hatalma által népének örökségül adja a többi nemzetet (111,6), a föld királyai bevonulnak Sion szentélyébe, Egyiptom nagyjai is oda özönlenek, és Etiópia Isten felé emeli kezét (68,30.32).

Ez a katolikus Egyház küldetése, missziójának helyes felfogása: hódítani, de nem emberi erővel kényszerítve, hanem az isteni szeretet hatalmával jelen lenni a nemzetek között. Nem leigázni, hanem kinyitni és kinyúlni minden nép és minden egyes ember felé. Helyet készíteni nekik a magasztalás kórusában, ahol *a népek fejedelmei egybegyűlnek Ábrahám Istenének népével* (47,10), és ahol *körtáncban fogják majd énekelni: Minden forrásom belőled fakad* (87,7). Így imádkozzunk tehát: *Föld országai, Istennek énekeljete!* (68,33).

Az Egyház Krisztus sorsában osztozik

Az Egyház szorosan kötődik Krisztusához, akiben megtalálja dicsőségét. Ez azonban nem lehetséges a passió fájdalmas útja nélkül, amiben Krisztus megmutatta Isten dicsőségét, mint a gyűlölet feletti, és az önmagát halálig odaadó szeretet győzelmét. „Nem nagyobb a szolga uránál. Ha engem üldöztek, titeket is üldözni fognak...” (Jn 15,20) „De ha a ház urát Belzebulnak nevezték, mennyivel inkább a házanépét?” (Mt 10,25).

A zsoltárok különösen gazdagok olyan igékben, amelyek az üldözöttek fájdalmát (Krisztusét, valamint benne és vele annyi hívőét) fejezik ki a múlt és a jelen Egyházában. De van öt zsoltár, ami különösen azt a részt emeli ki, ami az üldözés és elnyomás cselekedetét írja le a történelem és a világ számára. Tehát az Egyház arra hivatott, hogy ugyanolyan türelme legyen, mint Urának.

Elsőként a 83. zsoltárt olvassuk, amely Isten igazságosságáért könyörög a népet körülvevő ellenség összeesküvése közepette. Az Újszövetség népének azonban mindenben Krisztus tanítását és példáját kell követnie: ellenségeit szeretni, üldözőiért imádkozni az ösztönös bosszú helyett. Ez tehát kötelez bennünket, hogy e zsoltár kárhoztatásait az embereket mozgató gyűlölet okkult hatalmaira irányítsuk, és ne a minket üldöző emberek felé. A keresztény küzdelem természetfölötti, nem hagyatkozhat a „a hús és vér” (Ef 6,12) emberre. Mert – a zsoltár utolsó verse világosan állítja – nem az Egyháztól jön, hogy a bajban és az üldöztetésben Istent hívja, hanem magától Istentől tudja mindenki azt, hogy *Te vagy az egyetlen Fölség az egész földön* (83,19).

Az átokmondás háttérben nem csak az üldözéstől való rettegés húzódnak meg, hanem az olyan gúnyos számonkérésektől, mint pl. *Hol van az ő Istenük?* (79,10) való félelem is. Ez a zsoltár minden bizonnal Jeruzsálem 587-ben történt ostromakor fogalmazódott meg,² hisz a beszennyezett templomról, a lerombolt városról, a temetetlen holtakról olvasunk. A 74. zsoltár szerzője szintén (Nabukadnezár ostroma vagy Antiochosz Epiphanes templomgyalázása idején³) Isten kifosztott szentélyén, megszenteltelenített lakhelyén siránkozik, amiért ott lehetetlen a liturgikus összejövetel.

A 79. zsoltár azonban azt is világosan megfogalmazza, hogy Isten népe nagyban felelős a bekövetkezett katasztrófáért, mert az hűtlenségüknek következménye volt: *Ne emlékezzél meg atyáink gonoszágáról... neved dicsőségéért ments meg minket, bocsásd meg bűneinket a Te nevedért!* (79,8-9). Amikor alázatos

² Alonso Schökel, L. – Carniti, C.: *I salmi* II, Roma 1993, 114.

³ Alonso Schökel, L. – Carniti, C.: *I salmi* II, Roma 1993, 32.

bűnbánattal Isten segítségéért könyörögnek és várják szabadító győzelmét, az Úr hűségére és ígéreteire hivatkoznak.

Az üldöztetés és a nehézségek, amiket a világ részéről az Egyház ma is elszenved, nem mindig magyarázhatóak, de soha nem tudhatóak be teljesen bűneink következményeként. Ebben a tekintetben a 44. zsoltár még a 79.-nél is jobban kifejezi – megelőlegezve az Ószövetség népének, majd utána az Egyháznak – a nagypéntek misztériumát, amiben Isten kimutatta a szeretet győzelmének jelét (44,2-8). Azután szégyenben, halálban és kudarcban hagyja őket anélkül (44,9-17), hogy a választott nép életében bármi igazolná ezt a szerencsétlenséget (44,18-19), *ámde minket mindenkor Teérted gyilkolnak, és levágásra szánt juhoknak tartanak* (44,23). Ugyanígy olvassuk a 80. zsoltár értetlenkedő kérdését az Isten által ültetett és messzire elterjedt szőlőről: *Miért rontottad le kerítését... elpusztítja az erdei vadkan, és lelegeli az erdei vad* (80,13-14). *Uram seregek Istene, meddig haragszol még néped könyörgése ellenére? Könnyek kenyerével etetsz minket, és bőséggel adod nekünk italul a könnyet. Cívódás tárgyává tettél szomszédjaink előtt, és ellenségeink gúnyolnak minket* (80,5-7).

A 44. zsoltárt lehetetlen anélkül imádkoznunk, hogy ne vonatkoztatnánk kifejezéseit az Egyház hagyományából megismert Krisztusra: *Ő az elvetett, a kiszolgáltatott, a potom áron eladott*, aki a gyűlölet és a bosszú látványosságává vált, akit a *sértés és az istenkáromlás kiáltásai* sújtanak, akit a *halál árnyéka* takart (44,10.14.17.20). Mindez a mi, és az egész emberiség üdvösségéért történt. Az ártatlan, a tiszta és bűn nélküli (2Kor 5,21) Krisztus szenvedte el mindezt a világért. Aki még az Atya szeretetétől is elhagyottnak érezte magát, valóban „kiszolgáltatott” lett, hogy feltárljon Benne Isten diadalának mérhetetlen mélysége, mert az Úr gyengesége minden emberi hatalomnál erősebb (1Kor 1,25; 2Kor 12,9).

Szent Pál világosan írja (Róm 8,36), hogy a zsoltárban olvasható „mi” tökéletesen sűrítve van Krisztusban, ugyanakkor Testére, az Egyházra is vonatkozik. A szőlőtő, ami miatt a 80. zsoltár szerzője aggódik, elsősorban maga Krisztus, aki pedig Egyházától elválaszthatatlan. A zsoltáros értetlenül áll a megpróbáltatások közepette, sokszor botránysnak érzi elhagyatottságát, és nem mindig tudja hűtlensége büntetéseként értelmezni a szörnyű eseményeket. A 44. zsoltár nem ad választ erre a határtalan megdöbbenésre, erre a botránysra, hanem kérdésként tárja őket Isten elé, miként azután Krisztus is felkiált: *Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?* (Mt 27,46: Zsolt 22,2). De azért kiált fel, hogy saját magában a választ is megadja a húsvét titka által. Amikor az Egyház e zsoltárversről elmélkedik, a választ Krisztus misztériumában találja meg. Csodálattal szemléljük Krisztus példáját, aki az alázat keresztútját járta (vö. Fil 2,7-8), és a nyomába lépő tanítványai közösségének, az Egyháznak megígérte, hogy *az alvilág kapui nem vesznek erőt rajta* (Mt 16,18).

Az Egyház a magasztalás gyülekezete

Isten az Egyházat arra választotta, hogy benne lakozzék, és általa művét beteljesítse. Ez a közösség Istent „nagy”-nak ismeri el, vagyis Őt magasztalja. Ez a nagyság nem egyike a sok más tulajdonság között, hanem lényegét ragadja meg: *Ő a „nagy”*. Isten Jeruzsálemben lakik, és onnan, a Sionról kell, hogy áldassék (135,21). Onnan szentel meg az Úr, templomában szerezte nekünk a „szolgálatot”, hogy áldjuk őt (133; 134), és *minden nép magasztalásra gyülekezzen azt kiáltva: Ámen! Ámen!* (106,48). *Szentségének templomában legyen áldott az Isten* (96,9), *szentélyében* (150,1), *Sion kapuin belül kell emlékezni dicséretére* (9,15). Isten megszabadít minket a haláltól, *hogy hirdessük Sionon az Úr nevét, és az ő dicsőségét Jeruzsálemben* (102,22), és *összegyűjt minket a világ minden tájáról, hogy dicsérjük kegyelmét* (106,47).

Érdekes, és manapság nagyon aktuálisnak tartott párhuzamra figyelhetünk fel a következő zsoltárversben: *Boldog az a nép, amely tud ünnepelni. Az ilyenek arcod világosságánál járnak Uram* (89,16). Az Egyház őszintén, a szív örömeiben emelkedik szólásra Isten előtt (62,9), *Sion lakói örvendeznek Isten ítéletének hallatára* (97,8) és *Izrael háza zengi szeretetének örök voltát* (118,2-4).

Istendicséretünk és az Egyházhoz tartozásunk közötti kapcsolatot a zsoltáros kérdése világítja meg: *Hogyan énekelhetnénk az Úr énekét idegen földön?* (137,4). Számunkra azonban, akik bár *idegenek és vándorok vagyunk ezen a földön* (1Pét 2,11), mégis lehetséges Isten magasztalása, mert Uralma eljött közénk (vö. Lk 17,21). Isten lakhelyét csak a mennyei liturgiába kapcsolódva közelíthetjük meg, ahol az angyalok, és az előttünk járó testvéreink övezik az Atyát és Fiát, az *új szövetség közvetítőjét* (Zsid 12,22-24). Hogyan

dicsőíthetnének az Urat uralmának eljövetele és a mi feléje törekvésünk nélkül? És az Egyház nemde az Istentől megáldottak és az Istent áldók közössége?⁴

Az Egyház kétezer éves történetét tekintve láthatjuk, hogy a gyakori keresztényüldözések miatt a Krisztus szenvedésében részt vállaló hívek csak korlátozottan és gyakran bizonytalanul tudják az Urat dicsérni. Krisztus keresztje azonban elválaszthatatlanul összeforr a megüresedett sírral. A Föltámadott annál inkább jelen van népe számára, minél nagyobb bajban van. Ebből következően az Egyház – és minden tagja – soha nincs olyan közel az élő Krisztushoz, mint amikor megkísérlik elszakítani tőle.

A 22. zsoltár a Nagypéntek zsoltára, amelyben az „én” lényegében Krisztus énjét jelenti, ahogy ezt az egész keresztény hagyomány, magából Krisztusból kiindulva értelmezte. Ez a zsoltár két részből áll, amelyek erős ellentétben, ugyanakkor mélységes folyamatban is vannak egymással. Az első rész (2-22. versek) témája az elhagyatottság, a halálra üldözött ember magánya, aki számára még Isten jelenléte is bizonytalanra vált. A második rész témája éppen ellenkezőleg a „nagy gyülekezet”, Izrael liturgikus közössége (héberül *qāhāl*, görögül *ecclesia*). Közösség, amely arra rendeltetett, hogy minden nemzet előtt az Urat magasztalja. A zsoltár két része közti kapocs az a személy, aki megismerte a teljes elhagyatottság mélységét anélkül, hogy az megtörte volna; aki egybegyűjti az embereket és kibékíti őket Istennel. Egyedül volt agóniájában és halálában, de föltámadásában és a belső magány legyőzésében nem. Ebben a jelentésben az Egyház a legyőzött magány, a halálból és Krisztus győzelméből születő közösség, azoknak a „testvére”, akiknek Krisztus kijelenti az Atya nevét (23. vers). Az Egyház olyan „gyülekezet”, melyet az Atya szerzett, és amely magával ragadóan zengi a húsvéti Krisztus dicséretét: *Ti, akik féltitek az Urat, dicséritek őt* (24. vers). Mert Isten végérvényesen megtett mindent az őt segítségül hívó „szegények” elhagyatottsága ellen, megmutatta jelenlétét minden őt keresőnek, hogy *szívük föléledjen mindörökre!* (27. vers). Isten jótéteményei, különösen a halál börtönéből szabadulásuk miatt az Egyház tagjai hálással vallják, hogy nem maradtak magányukban, hanem *körülvesznek az igazak* (142,8).

Krisztus Urunknak az Atya iránti engedelmsége az értünk való önátadásban érte el csúcspontját.⁵ Az eukarisztia asztalánál Krisztus a hálaadás alanya és tárgya, a vendéglátó és az ajándék egy személyben. Asztalánál *jóllakásig esznek majd a szegények*. Isten szegényei bekapcsolódnak a dicséret áldozatába, amit a Fiú az Atyának felajánl: *Akik keresik az Urat, dicsérik majd őt* (22,27). Ahogy Krisztus áldozatának jelentősége egyetemes, úgy a húsvéti gyülekezeté is: mindnyájunk hivatása önmagunk Istennek ajánlása, és küldetésünk összegyűjteni az egész világot Krisztus körül, hogy minden nemzet Őbenne találja meg igazi Urát (28-29. versek). Így tehát a magasztalás és a küldetés is egyetemes térben és időben (31-32. vers).

Áldjátok gyülekezetben az Úr Istent, akik Izrael forrásából származtok: a jólét megelégedettségéből fakadnak e szavak (68,27). Izrael törzsei összegyűlnek a templomban, hogy megünnepeljék Isten üdvözítő történelmi tetteit. Az Úr kezébe vette népe irányítását, amikor dicsőséges menetben vezette őket szentélyébe. A kivonulás utolsó szakasza – szent Pál szerint – Krisztus dicsőséges menybemenetelének próféciája, aki maga után „vonzza” a megszabadult és adományaival eltöltött „foglyok” menetét (Ef 4,8-9). Amint a zarándokmenet a jövő teljessége felé halad, úgy az Egyház kórusa Krisztust, mint az élet forrását magasztalja. Jogosan gondolunk itt a Megfeszített megnyílt oldalára, ahonnan a víz és vér fakadt (Jn 19,34; 7,38), a szentségek beavató és megerősítő ereje.

A „nagy gyülekezet”, mint a magasztalás helye gyakran kap említést a Zsoltárokban. Például a megszabadulás miatt érzett hála Isten dicséretére indítja a népet (35,18; 40,10-11; 107,32; 109,30), vagy a liturgikus közösség, ahol teljesítik fogadalmukat és ahol felajánlják áldozataikat: *Égő áldozatokkal jövök házádba; megadom neked, amiket fogadtam* (66,13; vö. 65,2); *Teljesítem az Úrnak tett fogadalmait egész népe előtt az Úr házában udvaraiban, tebenned, Jeruzsálem* (116,18-19). Egyes zsoltárokból egy kiegészítő megerősítés is feltárul, hogy „a gyülekezetben” az engedelmes hit és az életszentség feltétel, és a dicsőítés egyik dimenziója is: *Lábam egyenes úton áll, a gyülekezetben áldom az Urat* (26,12). Nem külsődleges áldozat az, amit az Isten tőlünk vár, hanem a szív odaadottsága, az engedelmesen akaratahoz szabott élet, miként azt a zsoltáros világosan megfogalmazza: *Aki a dicséret áldozatát mutatja be, az tisztel engem; aki*

⁴ Thorday A.: *Az istenismeret dinamikája*, Agapé, Szeged 1997, 27.

⁵ Lásd erről a Jézus szenvedéstörténetéről írt exegetikai munkámat (*Értünk adta önmagát*, Agapé, Szeged 1998).

büntelenül jár az úton, annak mutatom meg Isten üdvösségét (50,23; vö. 40,7-8). A magasztalás egyúttal tanúságtétel mások előtt is: A nagy gyülekezet előtt hirdetem igazságodat... Nem titkolom irgalmadat és hűségedet a nagy gyülekezetben (40,10-11).

Az Egyházhoz tartozás kiváltsága

Soha nem könnyű megingás nélkül elkötelezni magunkat, hosszú ideig hűségesnek maradni valaki mellett anélkül, hogy langyosságba és rutinba merülnénk. Az Egyházhoz, mint emberi közösséghez tartozásunk gyakran megpróbáltatást jelent hitünk számára, különösen, amikor olyan emberekkel utazunk egy hajóban, akik bár megkereszteltségüknél fogva kereszténynek mondják magukat, de az Egyház számukra semmi mást nem jelent, mint aminek szolgáltatásait igénybe veszik az élet fordulópontjain. Nem ők élnek az Egyház élő és éltető közösségében, hanem attól független életútjukhoz és életvitelükhöz díszletként hívják azt segítségül.

A zsoldárok azonban egészen másként szólnak Isten népe életéről. Azokat imádkozva meg tudjuk különböztetni a rejtett isteni misztériumot a sokszor ijesztő szociológiai valóságtól. Ha sikerül átérezni, hogy az Egyház Isten csodája Krisztusban, akkor kiváltságnak fogjuk tekinteni, hogy helyet kaptunk benne. És ha hisszük Krisztus szavait, aki Isten országának csírájaként értelmezte tanítványai közösségét, akkor erőteljesen vágyakoznánk (vö. Mt 11,12), hogy mind jobban gyökeret eresszünk az Egyház közösségében.

Ki érdemes arra, hogy *belépjén Isten sátorába és az ő szent hegyén lakjon? Ki tartózkodhat szent helyén?* A tökéletes és igaz, *ártatlan szívű és tiszta kezű* ember – válaszolja a 15. és 24. zsoldár – azaz Krisztus és minden, az ő kegyelméből élő ember. Ez a „belépő” az Országba, amit prófétai módon tár elénk e két zsoldár. De az Egyház nemde máris Isten szent hegye?

Ebből a fölismerésből fakad a Jeruzsálembé zarándokló zsoldáros sóhaja: *Milyen kedvesek a te hajlékaid, Seregek Ura! Sóvárogra vágyakozik lelkem az Úr udvaraiba.* (84,2-3). De szintén ebből fakad annak panasza, aki száműzetésben van, hazájától távol, és hűsbavágóan tapasztalja a Krisztusba és az ő misztikus Testébe való illeszkedése tökéletlenségét. A Babilonba hurcoltak sírva emlékeznek Sion hegyére, hisz nem szemlélhetik templomát, és nem énekelhetnek az Úrról idegen földön. Ekkor az égi Jeruzsálemre, és annak az Egyházban való mostani előkészítésére vonatkozó esküt teszi: *Ha megfeledekzem rólad Jeruzsálem, bénuljon meg a jobb kezem! Ragadjon a torkomhoz a nyelvem, ha rólad meg nem emlékezem, ha nem tartom Jeruzsálemet legfőbb örömömmek!* (137,5-6).

Isten irántunk való szeretetének jele, hogy beléphetünk hajlékába. A kegyelem és a boldogság csúcsa számunkra, hogy *házában lakozhatunk időtlen időnkig* (23,6). Az Úr házába való visszatérés, az udvaraiban való megmaradás jelenti a meghívottak az örömét: *Örvendeztem, amikor azt mondták nekem: Az Úr házába megyünk* (122,1); Isten az, aki kiválasztott, hogy barátaivá legyünk: *Boldog, akit kiválasztasz, és magadhoz fogadsz, aki udvaraiddal lakhat* (65,5). *A szegényt, a gyengét fölemeli a porból, hogy helyet készítsen neki népének fejedelmei között* (113,7-8) – ők az apostolok és a hit nagy tanúságtévői, mint a példabeszédbeli szegény Lázár, aki mindörökké ott ülhet Ábrahám mellett (vö. Lk 16,23).

Alázatos imában kell fölkészíteni magunkat e kegyelem és boldogság befogadására: *Egyet kérek az Úrtól, azért esedezem: hadd lakjam az Úr házában életemnek minden napján, hadd lássam az Úr pompáját, hadd látogassam templomát.* (27,4). *Bár lakhatnék mindörökké hajlékodbán, hogy oltalmat lelhetnék szárnyad árnyékában!* (61,5).

Mi, akik apostolokra és a prófétákra alapozott élő kövekként épülünk egyetlen házzá, az Egyházzá, és akiknek maga Krisztus a sarokköve (vö. Ef 2,20), az Úr házában való lakás a beteljesedést jelenti. Az Istennel való mind teljesebb közösségre vágyódik minden hívő. A reménység tehát a még be nem teljesedett várakozás (vö. Róm 8,24-25). Az Isten utáni szomjúság, az Isten színe látásának vágya még a száműzetés földjén is eleven emlékként őrzi a beteljesedés előképét, a Sion hegyén épült hajlékot: *Vonultam a csodás hajlék helyére, az Isten házához, hangos ujjongással és hálaadással, az ünneplő sokasággal.* (42,5). Krisztus Egyházát is a beteljesedés reménye élteti, amikor segítségül hívja Isten „fényét és igazságát”, hogy az vezessen Isten szent hegyéhez, az Úr oltárához (43,3-4). Vagyis mielőtt elnyernénk Isten országának teljességét, nem szűnhetünk meg segítségül hívni Igéjét és Szentlelkét, hogy az Egyház közösségében újból és újból megújulva az vezessen bennünket Isten oltárához, a trónon ülő Barányhoz.

Az Egyház iránti szeretet

Egy embert csak az szereti igazán, aki nem a külsőjét tekinti. Hasonlóan, az Egyházat mint emberi közösséget is csak az tudja szenvedélyesen, teljes odaadással szeretni, aki fölfedezte, hogy Isten mennyire szereti őket. Kiváltságnak, megtiszteltetésnek, végülis kegyelemnek tartja, hogy tagja lehet Isten Krisztusban kiválasztott népének, az Egyháznak. A zsoltárok segítségünkre vannak, hogy imádságban juttassuk kifejezésre örömünket és hálánkat, és gazdagon hozzájárulnak ahhoz, hogy ezek kibontakozzanak bennünk.

Az Egyházat az teszi széppé, hogy benne Krisztus misztériumának továbbélése által föltárul Isten dicsősége, gondviselő szeretete: *Uram, szeretem házad rejtekét, és dicsőséged lakóhelyét.* (26,8). Úgy is fogalmazhatnánk, hogy az Egyház alapvetően nem más, mint Krisztus szeretetének föltárulkozása egy testvéri közösségben. Ez a szeretet – a két elválaszthatatlan dimenzióban: az Isten és a felebarát iránti szeretetben – határozza meg legmélyebb valóságában e közösséget. Nem ismerhetjük meg, hogy milyen igazából az Egyház, ha nem szeretjük gyöngéden és szenvedéllyel. Csak a szeretetben közelíthetjük meg, s csak abban ismerhető meg. Biztos, hogy nem minden lelkesítő és szeretetre méltó az Egyház mindennapi életében, mert a gyűlölet, a pártoskodás szelleme, a felebarát iránti közömbösség beszennyezi arculatát. De a Szentlélek fáradhatatlanul megújítja művét, hogy az Egyház az egész emberi nem egységének hatékony jele lehessen.

A szeretet tettei, mint a szívből fakadó megbocsátás, a türelem, az önzetlenség szükségképpen kisebb „zajjal jár”, mint a gonoszság; a jótett természeténél fogva rejtett, *nem nagyravágyó, nem keresi a maga javát* (1Kor 13,5). De legyen bár egészen rejtett, gyakran korlátozott és konkollyal keveredett a szeretet, a zsoltáros szavával mégis örömmel kiáltjuk: *Íme milyen jó és gyönyörűséges, ha együtt laknak a testvérek!* (133,1). A Szentlélek először Főpapunkat, Jézus Krisztust töltötte be, majd pünkösdkor kiáradt a tanítványokra *mint Hermon harmata a Sion hegyére* (133,2-3). A testvéri közösségben való élet teszi az Egyházat olyanná, amilyennek Isten szeretné: *áldás és élet mindörökre* (133,3).

Több zarándokzsoltár költői módon tükrözi az Isten városa iránti szeretetet: *Járjátok körül Siont, nézzétek meg, számláljátok meg tornyait! Tekintsétek meg erődítéseit, járjátok be házait, hogy elmondhassátok a jövődő nemzedéknek!* (48,13-14). Csodáinak meglátogatását mint egyfajta lelki „turizmust” írja le: *És lábunk már itt áll udvaraidban Jeruzsálem! Jeruzsálem városnak épült, részei pompásan egybeillenek, hely, ahol összegyűlik az Úr minden törzse, mert ott honol az igazság és Dávid háza* (122,2-5).

Az Egyház belső élete misztikus, rejtett valóság. Ezért kell a lélek figyelme, a szív érdeklődése, hogy meglássuk, és ragaszkodással kötődjünk az intézményes formához, ami ezt a belső életet hordozza. Éles és gyakorlott tekintet kell annak felismerésére, hogy az Egyház középpontjában Krisztus és az ő igazsága áll, és annak fölfedezésére, hogy ez a középpont viszonylagossá teszi a felekezeti megoszlások okozta feszültséget. Kell, hogy az eleven testvéri szeretet a „tornyok”, „paloták”, és „védőbástyák” öntudatára ébredjen, amit Isten annyi ember és közösség életében felépít, hogy alkalmas legyen – soha nem tökéletesen de mindenképpen szeretni valóan – az „építkezésre”.

Aki szereti az Egyházat, az nem csak állhatatosan felajánlja magát benne, mint az építmények élő kövei (vö. 1Pét 2,5), hanem a templom belsejében alaposan fontolóra veszi az Úr szeretetét (48,10). Így saját szemével látja *Istenünk városában*, amit mondtak neki róla, hogy *Isten örökre megszilárdította őt* (48,9). Akkor szíve és egész léte egy reménységgel és figyelemmel teli szeretetben Isten e művéhez kötődik, hogy el tudja mondani a következő koroknak azt az eseményt, amely által *Isten vezeti népét mindörökké* (48,15).

A 84. zsoltár fejezi ki legteljesebben azt a szeretetet, ami Isten szent városa iránt megnyilvánul azokban, akik zarándokútra keltek: *Milyen kedvesek a te hajlékaid seregek ura!* (84,2). Az Úr Jézus megnyugtatóan bátorít, hogy igyekezzünk Isten országába, hisz előrement, hogy helyet készítsen nekünk (Jn 14,2). De jól tudjuk, hogy hiába vágyakozunk a távoli felé, ha nem vesszük észre a közeliakat, hisz *aki nem szereti testvérét, akit lát, hogyan szeretheti Istent, akit nem lát?* (1Ján 4,20). Szeretnünk kell az Egyházat, mert annak életében már elkezdődött Isten országa (Mk 1,15). Isten ingyenes, minket kiválasztó szeretete választ vár a részünkről, amit a zsoltárossal így vallhatunk meg: *Jobb egy nap a te udvaraidban, mint más helyen ezer. Inkább akarok a küszöbön lenni Isten házában, mint a gonoszok sátraiban lakni* (84,11). Még ha ez a

földi Egyház az Isten országának csak küszöbe, máris felülmúl minden elképzelésünket, és mindazt amit evilág adhat.

Valójában az Egyház több mint küszöb.⁶ Először is az a hely, ahol Istenünk föltárja magát mindazoknak, akik feléje zarándokolnak (84,8). Az Úr udvara, ahol egész létünk az örömet kiálltja az élő Isten felé (84,3), és magasztalja őt mindörökké (84,5). Biztos lakhelyet lelhetünk benne, míg a kóborló vándor sosem lel biztos nyughelyet. Isten „vendégszeretete” templomában kiterjed még a madarakra is, akik ott fészket rakhatnak; sőt nem máshol, mint *a te oltáraidnál, seregek Ura* (84,4). Valóban, bár idegenek és jövevények vagyunk is a földön, az Egyházban nem vagyunk azok, hanem teljes jogú polgárokként élhetünk (84,5). Általa az Isten védőbástya és pajzs számunkra, kegyelmét és dicsőségét adja nekünk. (84,12). Hogyan szerethetnénk tehát Istent anélkül, hogy szenvedélyesen szeretnénk Krisztusának Egyházát is?

Szeretjük ezt a közösséget mindazért, amit Isten előkészít nekünk és megoszt velünk benne. De mennyivel szenvedélyesebben szeretjük, amikor vele szenvedünk nehézkessége, megosztottsága, tagjainak és kisközösségeinek hűtlensége miatt. *Emészt a buzgóság házadért* (69,10), ezekre a szavakra emlékeztek Jézus tanítványai, amikor látták, hogy kiüzte a kereskedőket a templomból (Jn 2,17). Szeretni az Egyházat nem azt jelenti, hogy mindent helyeselünk, ami kialakult benne – ez közönyösség lenne. De vajon kritikáink vagy reformtörekvéseink hiteles szeretetet fejeznek-e ki az Egyház és testvéreink iránt? Az imádság, ami Isten ítélő fóruma elé viszi a meglátásainkat, alkalmas eszköz arra, hogy kritikánkat megtisztítsuk és elmélyítsük a szeretetben. Leromboljuk Isten művét, és csak saját magunkat keressük, ha mégoly jogos türelmetlenségünket és követelőzéseinket nem „fürdetjük” meg egy magasabb szintű türelemben. *Hisz szolgáid szeretik (Sion) köveit, és romjait fájdalommal látják* (102,15).

Szenvedésünk elhatalmasodik, ha látjuk Isten népét, amint elkerüli az életre vivő keskeny utat, ha az Egyház sok területen e világhoz szabja lépteit, s így a feszültség és erőszak fészkévé válik. Bűneink sértik Istent, és rombolóan hatnak Egyháza tagjaira is: *De ha azt mondanám: 'Én is úgy beszélek, mint ők!', ime, árulója lennék fiaid nemzetségének* (73,15).

Az 55. zsoltár első része bemutatja, hogy mivé válhat Isten városa, amikor már nem a szeretet uralkodik benne. Ezt imádkozva jobban megértjük Krisztus misztériumát, akit éppen azok vetették el, akiknek megmentésére jött. Körülvették városában és templomában a gyűlölet minden bonyodalmával, és egy „bizalmasa” árulta el Őt (55,14). De sajnos ez a panasz lehet a keresztényeké is: *Sűjts le, Uram! Zavard össze nyelvüket, mert gonosztságot és viszályt látok a városban. Éjjel-nappal körüljárnak falain, benne pedig jogtalanság, nyomorúság és álnokság, és utcáin nem szűnik meg a csalás és a rászedés* (55,10-12). Még szörnyűbb, ha mindezt olyan ember teszi, aki látszólag közösségben van Istennel, és egy „bizalmas” testvérével cselekszi (55,15).

A szeretet mértéke az érte vállalt szenvedésben mutatkozik meg. Ha belefáradunk abba, hogy szívünkön hordozzuk az Egyház bűneit, megosztottságát és fogyatékoságait, ha belekeseredve lemondunk róla, akkor elkülönülve azon kívül helyeztük magunkat. Ha az érte vállalt szenvedés elkedvetlenítené az Egyházat, akkor elvesztené identitását. Ebben a végzetes helyzetben csak egyetlen kiút lehetséges: Istent hívni, hogy támassza életre Egyházát.

Közbenjárás ez Egyházért

Az előző fejezet vége elvezetett minket ehhez a témához. Természetes, hogy az Egyházért való közbenjárásunk nem fog csak ez utóbbi területre, vagyis a szeretetre korlátozódni. Minden ok, ami motiválja, és meghaladja iránta érzett szeretetünket, megalapozza közbenjárásunkat is. Sőt, az Egyház mindig és mindenben Isten kegyelme. A kegyelem pontosan azt jelenti, ami nem jön magától, csak egy bizonyos beállítottságban kaphatjuk meg, ami egyidejűleg vágyakozás és viszonyulás is Istenhez. Ez kifejeződik az imában, ami egyszerre magasztalás és közbenjárás. Így nem fogunk meglepődni, ha újra látjuk közbenjárás formájában feltűnni a zsoltárokból azokat a témákat, amiket az előző oldalakon más nézőpontból már megtárgyaltunk.

⁶ Vö. O'Connor, M.: „Bírák”, in: *Jeromos bibliakommentár*, 1. kötet (nyomdai munkálatok alatt).

Megbizonyosodva arról, hogy az Úr Krisztus számára az *üdvösség erődje*, népének erőssége, amit Isten féltő gondoskodásának hívunk a jelenre és jövőre nézve. *Uram mentsd meg népedet, áld meg örökségedet, kormányozd és tedd nagyvárosokká őket mindörökké!* (28,8-9); vagy tömörített formában: *Az Úr a szabadítás, legyen áldásod népeden!* (3,9). Különösen az Egyházra gondolunk, amikor ezt mondjuk Istennek: „Uram, irgalmad örökké való: ne vesd meg kezed alkotásait!” (138,8).

Ez az imádság alapvető az öröm és a baj minden körülményei között. De az Egyházért való közbenjárás különlegesebben és esedezőbbben is kifejeződhet, mert egy repedés vagy egy részleges összeomlás könnyen bekövetkezhet ebben a mindig befejezetlen földi építményben. És akkor így könyörgünk: *Tégy jót, Uram, jószágodban Sionnal, hogy felépüljenek Jeruzsálem falai* (51,20). A külső és belső ellenséges hatalmak soha nem pihennek, ezért azt mondjuk: *Jöjjenek zavarba mind és szégyenüljenek me, mindazok, akik gyűlölik Siont* (129,5). Nagyon gyakran ugyanazért a bocsánatért és megszabadításért kell Isten népének könyörögni: *Haragra gerjedtél, de térj vissza hozzánk... hogy szeretteid megszabaduljanak, szabadíts meg jobboldal és hallgass meg minket!* (60,3-7). *Segíts ki minket a szorongatásból, mert hiábavaló az emberi segítség.* (60,12). *Szabadítsd meg Isten, Izraelt minden szorongatásából!* (25,22).

Gyakran kérjük Istent, hogy jöjjön és látogassa meg népét. *Fordíts fogságunkon Uram, mint ahogy megfordítod délen a patakokat!* (126,4). Vagy Isten felé fordulunk az egységért könyörögve: *Szabadíts meg minket, Urunk, Istenünk, és gyűjts össze minket a nemzetek közül, hogy hálát adjunk nevednek, és megtaláljuk örömeinket a Te dicséretedben* (106,47).

A körülmények néha még több drámát teremtenek – és ugye mindig a nép egyik vagy másik ügye terjed szét az egész Földre? Ilyenkor a zsoltárok imádkozása különösen fontossá és sürgőssé válik, (itt azokra a zsoltárokra gondolunk, amik az Egyház fölött Krisztus kereszttjelelevenítik fel számunkra) és így kiállunk Istenhez: *Népedet, Uram, elnyomják, örökségedet sanyargatják.* (94,5). *Emlékezzél meg gyülekezetedről, amelyet kezdettől fogva birtokodba vettél!... Menj fel az ősi romokra... Isten, meddig szidalmaz még az ellenség téged... Kelj fel Isten, véd meg gyülekezetedet”* (74). *Meddig még, Uram? Örökké tart haragod? ... Siessen elénk irgalmassággal, mert nagyon nyomorultak lettünk.”* (79) *Figyelj ránk Izrael pásztora... meddig haragszol még néped könyörgése ellenére?... Seregek Istene, fordulj vissza hozzánk... Meglásd és meglátogasd e szőlőt!* (80) *Te majd felkelsz és megkönyörülsz Sionon, mert itt az ideje, hogy megkönyörülj rajta, valóban itt az ideje!* (102,14)

Az imádság támasza az aggodalomban természetesen az a biztosíték, hogy tudjuk Krisztus szereti, sőt gyöngéden szereti Egyházát. Az egyik a zsoltár elmegy addig is, hogy úgy beszél erről a szeretetről és gyengédségről, mint egy gerléről: *ne add oda gerléd életét az állatoknak* (74,19). Valójában, ha az Egyházért imádkozunk, akkor egyben Isten művéért és dicsőségéért is, így tehát ez a közösség nemcsak Krisztus maga, hanem Ő teljes egészében érte létezik. Ezért kérjük könyörögve: *Segíts rajtunk szabadító Istenünk neved dicsőségéért és ments meg minket, bocsásd meg bűneinket a te nevedért!* (79,9).

Az Egyházért való imádság boldoggá tesz, mert mindig az élet egy lehetősége. Így kiáll fel az ima: *Magasztaljon téged Uram minden műved és áldjanak szentjeid!* (145,10), mert arra vágyik, hogy az Egyház soha ne szűnjön meg válaszolni legfontosabb hivatására, ami Isten dicsérete. Az Érte való közbenjárás Isten városában a béke kívánságává és örömmé lesz: *Békesség legyen falaid között és bőség tornyaidban* (122,7). Ez kifejeződik a testvéri és az Egyház iránt érzett szeretetben: *Testvéreimért és a hozzám közel állókért mondom: Béke legyen veled! Az Úrnak a mi Istenünknek házáért jót kívánok neked* (122,8-9).

Imádkozni az Egyházért örömben és bánatban (gyakran egyszerre mindkettőben) mindig közbenjárást jelent általa és vele, mert a szeretet egy jegyes, aki a Lélekben örvendezve így szól: „*Jöjj el Uram Jézus!*” (Jel 22,17-20). Ezt kimondva az Egyház egybegyűjti igéiben mindazt, ami Isten által és Érte létezik. Összefoglal minden dicsőséget és imádságot, minden biztonságot és reménységet. Azt akarja, hogy minden szeretet azoké legyen, akiknek megadatott a benne lakás kegyelme, de azoké is, akik még nem szabadultak meg, mert ők szintén Isten öröksége, az Ő örökösei.